

DZIAŁ VI

RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1, 2 opracowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 przeprowadzonego w okresie od 1 kwietnia do 30 czerwca 2011 r. według stanu w dniu 31 marca 2011 o godz. 24.00. Podstawą prawną NSP 2011 stanowiły Ustawa z dnia 4 marca 2010 r. o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2011 r. (Dz.U. z 26 marca 2010 r. nr 47, poz. 277) wraz z aktami wykonawczymi do ustawy oraz Rozporządzenie (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 763/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie spisów powszechnych ludności i mieszkań (Dz. U. UE. L. z dnia 13.08.2008 r. Nr 218).

Spis ludności 2011 obejmował osoby stale zamieszkałe na obszarze Polski bez względu na fakt, czy te osoby przebywały w kraju w czasie spisu czy też były za granicą oraz osoby przebywające czasowo.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo (pracujących i bezrobotnych) oraz biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- 1) do **pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:
  - wykonywały pracę przez co najmniej 1 godzinę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
  - formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych); jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące. Ponadto pomagający członkowie rodziny, którzy nie wykonywali pracy w badanym tygodniu według NSP 2011 nie byli zaliczani do osób pracujących;
- 2) za **bezrobotne** uznaje się osoby w wieku

CHAPTER VI

LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data in tables.1, 2 were compiled on the basis of the National Census of Population and Housing 2011 carried out in the period between 1 April and 30 June 2011 according to the state on March 31, 2011 at 24.00 hours. The legal bases for the National Census of Population and Housing 2011 constituted the Act of 4 March 2010 on National Census of Population and Housing in 2011 (Journal of Laws of 26 March 2010 No. 47, item .277) with its executory legislative provisions and the Regulation (EC) of the European Parliament and Council No 763/2008 of 9 July 2008 on the censuses of population and housing (Official Journal of the European Union L. 218 of 13 August 2008). The 2011 Census included persons permanently residing in the Polish territory, regardless whether they stayed in the country during the census or were abroad, and temporary residents.

2. The main criterion in dividing the population into economically active (employed and unemployed) and the inactive is job, i.e. performing, holding or looking for a job.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

- 1) **employed persons** are persons, who during the reference week:
  - performed for at least 1 hour any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm or conducting a family-owned business outside agriculture,
  - formally had a job, but did not perform it (e.g. due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather) if the break in employment did not exceed 3 months. Moreover, according to the 2011 Census, contributing family members who did not perform work during the reference week were not counted among the employed;
- 2) **unemployed persons** are persons aged

15 - 74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
- były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni po badanym tygodniu.

Do bezrobotnych zaliczono również osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Pracujący

1. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) lub stosunku służbowego;
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
  - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), tj. pracujących w gospodarstwach indywidualnych (o powierzchni użytków rolnych do 1 ha i powyżej 1 ha) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych, z pewnymi wyłączeniami w latach 2002-2009; patrz ust. 4 na str. 134;
  - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłącze-

15—74, who simultaneously fulfill three conditions:

- within the reference week were not employed,
- within a four week period (the last week being the reference week) actively sought work,
- were available for work within a fortnight period after the reference week.

The unemployed also include persons who have found and were waiting to begin work within a 3-month period as well as persons, who were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

3. The activity rate is calculated as the share of economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **employment rate** is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **unemployment rate** calculated as the share of unemployed (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

Employment

1. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment or election) or service relation;
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
  - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), i.e., working on private farms (with area up to 1 ha and more than 1 ha of agricultural land) as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land with some exceptions in 2002-2009; see item 4 on page 134,
  - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in

niem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie

- c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

2. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia; **niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

3. Dane dotyczące pracujących według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

4. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu:

- 1) dla lat 2000 i 2001 wyszacowano przy wykorzystaniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w czerwcu 1996 r.;
- 2) dla lat 2002 - 2009 na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002;
- 3) od 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w latach 2002-2009 nie zaliczono osób pracujących:
  - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,
  - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha (łącznie z indywidual-

companies who do not work in them) of entities conducting economic activity other than that related to private farms in agriculture.

- c) *other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions;*
- 3) *outworkers;*
- 4) *agents (including contributing family workers and persons employed by agents);*
- 5) *members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives and co-operatives established on their basis as well as agricultural farmers' co-operatives);*
- 6) *clergy fulfilling priestly obligations.*

2. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker. **Part-time paid employees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. *Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.*

3. Data concerning employment on a given day as of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

4. Data concerning persons employed on private farms in agriculture on a given day:

- 1) for 2000 and 2001 estimated with the use of the results of Agricultural Census conducted in June 1996;
- 2) for 2002 - 2009 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002 as well as Agricultural Census 2002;
- 3) since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

- 1) *in 2002-2009 are not included the following employed persons:*
  - a) *on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs,*
  - b) *on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess ag-*

nymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;

2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

Dane o pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie od 2010 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

5. Dane dotyczące **przeciętnego zatrudnienia** ujmują wyłącznie zatrudnionych na podstawie stosunku pracy. Informacje dotyczą pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

6. Do **agentów** zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

Agenci pracujący na podstawie umów agencyjnych otrzymują wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne w formie prowizji od obrotów (wynagrodzenie tych osób jest uzależnione od wartości dokonywanych transakcji lub wartości wykonanych usług).

Agenci prowadzący placówki na podstawie umowy na warunkach zlecenia przejmują pełne wpływy uzyskane z działalności placówek i zobowiązani są uiszczać na rzecz zleceniodawcy zryczałtowaną odpłatność ustaloną w kwocie lub wskaźnikiem procentowym od obrotu.

7. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

8. Dane grupowane według sekcji i działów opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o pracujących wg stanu w dniu 31 XII, które do 2000 r. opracowywano zaliczając do odpowiednich sekcji części składowe jednostek prawnych zgodnie z ich rodzajem działalności.

9. Dane w tablicach 4 – 8 i 10 nie obejmują: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych, duchownych oraz podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

10. Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone;

agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;

2) since 2010 are included the whole number of employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).

Data regarding employed persons on private farms in agriculture since 2010 are not strictly comparable to those for previous year.

5. Data concerning **average paid employment** include exclusively employees hired on the basis of an employment contract. Information concerns full- and part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

6. Agents are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, the scope of activity of which is described in the agreement.

Agents employed on the basis of agency agreements receive agency and commission wages and salaries in the form of sales commissions (wages and salaries of these persons are dependent on the value of transactions conducted or on the value of services rendered).

Agents managing entities on the basis of order agreements receive all income obtained from entity activity and are obligated to pay contractor a lump-sum payment established either as a defined sum or as a percentage of turnover.

7. Data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

8. Data grouped according to sections and divisions were compiled using the **enterprise method**, excluding information regarding employment as of a given day as of 31 XII, which until 2000 was compiled by including parts of legal entities, based on the kind of activity, in the appropriate sections.

9. Data in tables 4 – 8, and 10 do not include: foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, individual farmers, clergy as well as economic entities employing up to 9 persons.

10. Vacancies are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

1) the positions and jobs were actually unoccupied on the survey day;

2) the employer made efforts to find people willing to take up the job;

3) if adequate candidates were found to occupy

- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy;
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

11. Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

12. Informacje o ruchu zatrudnionych dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy łącznie ze zwolnieniami grupowymi, osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także — ze względów ewidencyjnych — osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i bezpłatne) w badanym okresie do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedniego.

13. Dane o **absolwentach podejmujących pierwszą pracę** dotyczą pełnozatrudnionych (bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo).

Bezrobocie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy obowiązującą od 1 VI 2004 r., (Dz. U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001, z późniejszymi zmianami) określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrud-

the vacancies, the employer would readily take them in.

11. Newly created jobs are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

12. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees, excluding seasonal and temporary employees. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as, for record-keeping purposes — persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care and unpaid vacations (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and unpaid vacations) during a survey period to the number of full-time paid employees on a given day as of 31 XII the previous year.

13. Data regarding **school leavers starting work for the first time** concern full-time paid employees (excluding seasonal and temporary employees).

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law on Promotion Employment and Labour Market Institutions, dated 20 IV 2004, in force since 1 VI 2004 (Journal of Laws 2004 No. 99, item 1001, with later amendments) are classified as unemployed.

An **unemployed person** is understood as a person not employed and not performing any

nienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych —zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli:

- 1) ukończyła 18 lat,
- 2) kobieta nie ukończyła 60 lat, a mężczyzna — 65 lat;
- 3) nie nabyła prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty rodzinnej, renty szkoleniowej, renty socjalnej, nie pobiera: zasiłku przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego lub macierzyńskiego;
- 4) nie jest właścicielem lub posiadaczem (samodzielnym lub zależnym) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych;
- 5) nie podlega ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe;
- 6) nie posiada wpisu do ewidencji działalności gospodarczej lub nie podlega — na podstawie odrębnych przepisów — obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników;
- 7) nie jest tymczasowo aresztowana lub nie odbywa kary pozbawienia wolności;
- 8) nie uzyskuje miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę najniższego wynagrodzenia za pracę z wyłączeniem przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych;
- 9) nie pobiera, na podstawie przepisów o pomocy społecznej, zasiłku stałego;
- 10) nie pobiera, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania;
- 11) nie pobiera, po ustaniu zatrudnienia, świadczenia szkoleniowego.

2. **Stopę bezrobocia rejestrowanego** obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej

other income-generating work, able to work and ready to accept full-time employment (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme exam) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in the powiat labour office appropriate to the person's permanent or temporary place of residence, if the person:

- 1) *is aged 18 or more;*
- 2) *is aged less than 60 (for women) or less than 65 (for men);*
- 3) *did not acquire the right to retirement pay or pension resulting from an inability to work, family pension, pension due to training, social-welfare pension, does not receive: a pre-retirement benefit, a rehabilitation benefit, a sick or maternity benefit;*
- 4) *is not the owner or holder (sole or dependent) of agricultural real estate with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha;*
- 5) *is not subject to retirement and pension insurance from full-time work due to being a spouse or a member of an agricultural household with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha;*
- 6) *did not entered in the register rolls of economic activity or is not subject, on the basis of separate regulations, to compulsory social security, excluding social insurance of farmers;*
- 7) *is not temporarily under arrest or not serving a prison sentence;*
- 8) *is not earning a monthly income of the amount exceeding half of minimal remuneration for work; excluding income generated from money gathered on bank accounts;*
- 9) *is not receiving, on the basis of social welfare regulations, a permanent benefit, a permanent compensatory benefit;*
- 10) *does not receive on the basis of regulations concerning family allowances, nursing allowance or allowance supplementary to family benefit due to single parenthood and losing rights to the unemployment benefit due to the expiry of the legal duration of benefit receiving;*
- 11) *does not receive, after termination of employment, training benefit.*

2. **The registered unemployment rate** is calculated as the relation of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding per-

zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych: dla 2000 r. – na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 1996; dla lat 2001-2009 – na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, a od 2010 r. Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Dane za 2000 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata następne, a dane za 2010 r. z danymi za lata poprzednie.

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy, niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane opracowano na podstawie statystycznych kart wypadków przy pracy oraz sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) w przypadku poszkodowanych w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na

sons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety. The unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as a part of the economically active civilian population) estimated: for 2000 – on the basis of the results of the Agricultural Census 1996; for 2001 - 2009 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002 as well as Agricultural Census 2002 and since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.

Data for 2000 year are not fully comparable with data for following years and data for 2010 with data for previous years.

Work conditions

1. *Information regarding accidents at work also includes accidents considered equivalent to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.*

Data were compiled on the basis of statistical reports of accidents at work as well as on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) in cases of persons injured on private farms in agriculture.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- 1) *during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;*

rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;

- 2) w czasie pozostawiania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkami przy pracy traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie trwania podróży służbowej,
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony,
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające w zakładzie pracy organizacje, np. zawodowe.

2. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

3. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

4. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy pogrupowano od 2005 r. zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

5. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia** czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości; dane:

- 1) obejmują zatrudnionych w podmiotach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie

- 2) *when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.*

Accidents considered equivalent to accidents at work include accidents which occur:

- *during a business trip,*
- *during the training within the scope of public self-defence,*
- *while performing tasks for organizations operating in the company, e.g., trade unions.*

2. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

3. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

4. *Accidents at work are classified, i.e., according to **contact-mode of injury** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all short-comings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact-mode of injury since 2005 are grouping according to the EUROSTAT recommendation.*

5. Information regarding persons working in hazardous conditions i.e., with substances hazardous to health, is compiled on the basis of reports. Data concern persons:

- 1) *employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construc-*

w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego sprzętania); edukacja (w zakresie szkół wyższych), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);

2) dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwiókniające, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;

6. Za **chorobę zawodową** uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

7. Szczegółowe objaśnienia i informacje z zakresu warunków pracy zawierają publikacje GUS z serii „Informacje i opracowania statystyczne” — „Wypadki przy pracy” oraz „Warunki pracy”.

tion (excluding development of building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities (in the scope scientific research and development as well as veterinary activities); administrative and support service activities (in the scope rental and leasing activities, travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); education (only tertiary education); human health and social work activities (in the scope human health activities); other service activities (in the scope repair of computers and personal and household goods);

2) *exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery;*

6. *A disease is deemed an **occupational disease** if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.*

7. *Detailed explanations and information concerning work conditions are contained in CSO's publications from series "Statistical information and report" — "Accidents at Work" and "Working Conditions".*

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 (71) **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU NA PODSTAWIE SPISU W 2011 R.**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE ON THE BASIS OF CENSUS IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność <i>Population</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawodowo <i>Economically inactive persons</i>	Nieustalony status na rynku pracy <i>Unknown status on the labour market</i>	Współczynnik aktywności zawodowej <i>Activity rate</i>	Wskaźnik zatrudnienia <i>Employment rate</i>	Stopa bezrobocia <i>Unemployment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracujący <i>employed</i>	bezrobotni ^a <i>unemployed^a</i>					
		w tys. <i>in thous.</i>							
OGÓŁEM TOTAL	1095,8	507,1	419,5	87,6	538,8	49,9	48,5	40,1	17,3
miasta <i>urban areas</i>	502,9	242,4	202,6	39,8	228,3	32,2	51,5	43,0	16,4
wieś <i>rural areas</i>	592,9	264,6	216,9	47,8	310,5	17,7	46,0	37,7	18,0
w tym w wieku produkcyjnym ^b <i>of which of working age^b</i>	814,2	498,5	411,2	87,3	271,1	44,5	64,8	53,4	17,5
15–24 lata	174,1	51,6	31,6	20,0	114,5	8,0	31,1	19,0	38,8
25–34	204,3	146,6	119,5	27,1	38,5	19,2	79,2	64,6	18,5
35–44	165,7	124,9	108,2	16,7	31,6	9,2	79,8	69,2	13,3
45–54	179,8	124,6	107,6	17,1	48,7	6,5	71,9	62,1	13,7
55–64	180,8	54,7	48,1	6,6	121,9	4,2	31,0	27,2	12,1
65 lat i więcej <i>and more</i>	191,2	4,6	4,5	0,1	183,6	3,0	2,4	2,4	1,8
Mężczyźni Men	530,9	285,8	237,8	48,0	221,1	24,0	56,4	46,9	16,8
w tym w wieku produkcyjnym ^b <i>of which of working age^b</i>	434,1	282,5	234,6	47,9	129,6	22,0	68,6	56,9	17,0
15–24 lata	89,5	31,0	19,6	11,4	54,6	3,9	36,2	22,9	36,9
25–34	105,7	83,5	69,2	14,3	13,2	9,0	86,3	71,6	17,1
35–44	85,1	67,2	58,8	8,4	13,3	4,6	83,4	73,0	12,5
45–54	90,8	65,7	56,4	9,3	21,7	3,3	75,1	64,5	14,2
55–64	87,2	35,4	30,8	4,5	49,6	2,2	41,6	36,3	12,9
65 lat i więcej <i>and more</i>	72,6	3,0	2,9	0,1	68,6	1,0	4,1	4,0	2,1
Kobiety Women	564,9	221,3	181,7	39,5	317,7	26,0	41,1	33,7	17,9
w tym w wieku produkcyjnym ^b <i>of which of working age^b</i>	380,1	216,1	176,6	39,4	141,5	22,5	60,4	49,4	18,2
15–24 lata	84,5	20,6	12,0	8,6	59,9	4,1	25,6	14,9	41,7
25–34	98,6	63,1	50,3	12,8	25,3	10,2	71,4	56,9	20,3
35–44	80,6	57,7	49,4	8,3	18,2	4,6	76,0	65,1	14,4
45–54	89,0	58,9	51,2	7,7	26,9	3,2	68,6	59,6	13,1
55–64	93,6	19,4	17,3	2,1	72,4	1,9	21,1	18,8	10,8
65 lat i więcej <i>and more</i>	118,6	1,6	1,6	0,0	115,0	1,9	1,4	1,4	1,5

a Osoby w wieku 15–74 lata. b Mężczyźni 18–64 lata, kobiety 18–59 lat.
 a Persons aged 15–74. b Men aged 18–64, women aged 18–59.

TABL. 2 (72) **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA NA PODSTAWIE SPISU W 2011 R.**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY EDUCATIONAL LEVEL ON THE BASIS OF CENSUS IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność Population	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawodowo Economically inactive persons	Nieustalony status na rynku pracy Unknown status on the labour market	Współczynnik aktywności zawodowej Activity rate	Wskaźnik zatrudnienia Employment rate	Stopa bezrobocia Unemployment rate
		ogółem total	pracujący employed	bezrobotni ^a unemployed ^a					
		w tys. in thous.		w % in %					
OGÓŁEM..... TOTAL	1095,8	507,1	419,5	87,6	538,8	49,9	48,5	40,1	17,3
wykształcenia: education:									
Wyższe..... Tertiary	180,4	138,9	125,4	13,5	41,5	0,0	77,0	69,5	9,7
Policealne i średnie zawodowe..... Post-secondary and vocational secondary	223,2	136,8	113,9	22,9	86,4	0,0	61,3	51,0	16,7
Średnie ogólnokształcące..... General secondary	114,3	50,7	39,5	11,2	63,6	-	44,3	34,5	22,2
Zasadnicze zawodowe..... Basic vocational	239,8	138,6	111,2	27,4	101,2	0,0	57,8	46,4	19,8
Gimnazjalne i podstawowe ukończone ^b ..... Lower secondary and completed primary ^b	287,8	41,9	29,5	12,4	245,8	0,0	14,6	10,3	29,7
Nieustalony poziom wykształcenia..... Unknown education level	50,2	0,1	0,0	0,1	0,2	49,9	30,4	13,9	54,4
Mężczyźni..... Men	530,9	285,8	237,8	48,0	221,1	24,0	56,4	46,9	16,8
Wyższe..... Tertiary	72,2	58,0	53,1	4,9	14,3	-	80,3	73,5	8,4
Policealne i średnie zawodowe..... Post-secondary and vocational secondary	113,5	79,8	67,4	12,4	33,7	0,0	70,3	59,4	15,5
Średnie ogólnokształcące..... General secondary	39,2	21,5	17,2	4,3	17,7	-	54,9	43,9	20,0
Zasadnicze zawodowe..... Basic vocational	153,1	98,3	80,4	18,0	54,7	0,0	64,2	52,5	18,3
Gimnazjalne i podstawowe ukończone ^b ..... Lower secondary and completed primary ^b	128,8	28,1	19,7	8,4	100,6	0,0	21,8	15,3	30,0
Nieustalony poziom wykształcenia..... Unknown education level	24,1	0,1	0,0	0,0	0,1	24,0	38,5	16,8	56,4

a Osoby w wieku 15–74 lata. b Łącznie z osobami bez wykształcenia szkolnego.
a Persons aged 15–74. b Including persons without school education.

TABL. 2 (72) **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA NA PODSTAWIE SPISU W 2011 R. (dok.)**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY EDUCATIONAL LEVEL ON THE BASIS OF CENSUS IN 2011 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność Population	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawodowo Economically inactive persons	Nieustalony status na rynku pracy Unknown status on the labour market	Współczynnik aktywności zawodowej Activity rate	Wskaźnik zatrudnienia Employment rate	Stopa bezrobocia Unemployment rate
		ogółem total	pracujący employed	bezrobotni ^a unemployed ^a					
		w tys. in thous.		w % in %					
Kobiety..... Women	564,9	221,3	181,7	39,5	317,7	26,0	41,1	33,7	17,9
wykształcenia: education:									
Wyższe..... Tertiary	108,2	81,0	72,3	8,6	27,2	0,0	74,8	66,8	10,7
Policealne i średnie zawodo- we..... Post-secondary and voca- tional secondary	109,7	56,9	46,5	10,5	52,8	-	51,9	42,4	18,4
Średnie ogólnokształcące..... General secondary	75,1	29,2	22,2	6,9	45,9	-	38,9	29,6	23,8
Zasadnicze zawodowe..... Basic vocational	86,8	40,3	30,8	9,5	46,5	-	46,4	35,5	23,5
Gimnazjalne i podstawowe ukończone ^b ..... Lower secondary and com- pleted primary ^b	159,0	13,8	9,8	4,0	145,2	0,0	8,7	6,2	29,0
Nieustalony poziom wy- kształcenia..... Unknown education level	26,1	0,0	0,0	0,0	0,1	25,9	24,6	11,8	52,1

a Osoby w wieku 15—74 lata. b Łącznie z osobami bez wykształcenia szkolnego.
 a Persons aged 15—74. b Including persons without school education.

Pracujący Employment

TABL. 3 (73) **PRACUJĄCY**^a
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	458414	462764	T O T A L
sektor publiczny	97985	94868	<i>public sector</i>
sektor prywatny.....	360429	367896	<i>private sector</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	149706	149705	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	81539	81922	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie	2651	2812	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe	69839	70347	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	4713	4497	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	4336	4266	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo	26596	27974	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	59099	60032	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	19376	20385	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	4715	5140	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	2792	2820	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	6173	5700	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3402	3679	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	8376	9230	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	7779	8125	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	20031	19497	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja.....	32698	31474	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	27238	27843	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3955	4215	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	4939	5023	<i>Other service activities</i>

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie – dane szacunkowe.

^a By actual workplace and kind of activity; with the employed persons on private farms in agriculture – estimated data.

Tabl. 4 (74) **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	agenci agents	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers	
OGÓŁEM	2000	228502	225233	490	2129
TOTAL	2005	195004	192381	314	1995
	2010	206808	204313	223	2090
	2011	205155	202522	257	2213
sektor publiczny..... public sector		85791	85791	-	-
sektor prywatny..... private sector		119364	116731	257	2213
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... Agriculture, forestry and fishing		1928	1764	-	18
Przemysł..... Industry		64302	63514	5	772
górnictwo i wydobywanie..... mining and quarrying		2503	2497	-	2
przetwórstwo przemysłowe ..... manufacturing		55958	55190	5	756
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ..... electricity, gas, steam and air conditioning supply		1592	1591	-	1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ ..... water supply; sewerage, waste management and remediation activities		4249	4236	-	13
Budownictwo..... Construction		15050	14629	-	419

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 135; według siedziby zarządu jednostki.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 9 on page 135; by seat of management of unit.

TABL. 4 (74) **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	agenci agents	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	24880	24258	11	607
Transport i gospodarka magazynowa..... <i>Transportation and storage</i>	6891	6769	-	122
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	2404	2351	-	53
Informacja i komunikacja..... <i>Information and communication</i>	948	941	-	7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... <i>Financial and insurance activities</i>	2939	2686	241	12
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	2660	2655	-	5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	3028	2981	-	47
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ... <i>Administrative and support service activities</i>	3485	3449	-	36
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	18642	18641	-	1
Edukacja..... <i>Education</i>	30671	30657	-	14
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... <i>Human health and social work activities</i>	23793	23703	-	90
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	3332	3330	-	2
Pozostała działalność usługowa..... <i>Other service activities</i>	186	178	-	8

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 135; według siedziby zarządu jednostki.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 9 on page 135; by seat of management of unit.

TABL. 5 (75) **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w tys. <i>in thous.</i>			
O G Ó Ł E M	184,7	198,2	199,5	T O T A L
sektor publiczny	92,3	86,7	85,1	<i>public sector</i>
sektor prywatny	92,4	111,5	114,4	<i>private sector</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1,2	1,2	1,2	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	62,5	61,1	62,4	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie	2,0	2,4	2,4	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe	52,6	52,9	54,1	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	4,3	1,7	1,6	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	3,6	4,2	4,3	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo	8,8	14,1	14,8	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	19,9	24,6	23,9	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	6,7	6,4	6,8	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1,3	2,3	2,4	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	1,2	0,9	0,8	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3,1	2,6	2,7	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2,8	2,5	2,6	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3,4	2,8	2,9	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	2,0	3,1	3,3	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	16,7	19,3	18,8	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	30,1	30,2	29,9	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	22,5	23,8	23,7	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2,3	3,0	3,1	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	0,2	0,3	0,1	<i>Other service activities</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; bez zatrudnionych za granicą, patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 135.

^a *Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees; excluding persons employed abroad, see general notes, item 9 on page 135.*

TABL. 6 (76) PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees	
	Ogółem Total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM..... 2000	213950	100646	15807	8795
TOTAL				
	2005	86041	13958	8227
	2010	91089	14017	8698
	2011	89929	13381	8489
sektor publiczny..... public sector	78219	52498	7572	5423
sektor prywatny..... private sector	110922	37431	5809	3066
w tym: of which:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ... Agriculture, forestry and fishing	1163	254	601	164
Przemysł..... Industry	61659	16614	1855	904
górnictwo i wydobywanie..... mining and quarrying	2455	367	42	12
przetwórstwo przemysłowe..... manufacturing	53509	14980	1681	828
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ..... electricity, gas, steam and air condition- ing supply	1571	285	20	16
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ ..... water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities	4124	982	112	48
Budownictwo..... Construction	14180	1357	449	143
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	23094	11839	1164	824

^a W głównym miejscu pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 135; według siedziby zarządu jednostki. ^b Łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

^a In main workplace; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 9 on page 135; by seat of management of unit. ^b Including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 6 (76) PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a (dok.)
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees	
	Ogółem Total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
Transport i gospodarka magazynowa ..... <i>Transportation and storage</i>	6574	880	195	52
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	2129	1506	222	152
Informacja i komunikacja ..... <i>Information and communication</i>	778	319	163	83
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa... <i>Financial and insurance activities</i>	2582	1989	104	74
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	2431	1162	224	92
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	2780	1550	201	130
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activi- ties</i>	2938	1044	511	275
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	18030	11338	611	346
Edukacja ..... <i>Education</i>	25399	20165	5258	3894
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	22459	18178	1244	925
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	2791	1653	539	412
Pozostała działalność usługowa ..... <i>Other service activities</i>	154	81	24	12

a W głównym miejscu pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 135; według siedziby zarządu jednostki. b Łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

a In main workplace; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 9 on page 135; by seat of management of unit. b Including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7 (77) PRZYJĘCIA DO PRACY^a
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %	
		kobiety women	podejm- jący pierwszą pracę persons starting work for the first time	zmienia- jący pracę changing work	powraca- jący z urlo- pów wy- chowaw- czych i bez- płatnych persons returning from child- -care lea- ves and unpaid leaves		
OGÓŁEM..... 2000	42884	15260	5209	19920	1293	18,8	
TOTAL							
	2005	38413	12745	5765	16723	607	21,6
	2010	42143	15363	5061	23072	599	22,3
	2011	40458	13757	5698	28430	446	20,9
sektor publiczny..... public sector	7990	4800	1276	6042	141	9,8	
sektor prywatny ..... private sector	32468	8957	4422	22388	305	29,0	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... Agriculture, forestry and fishing	127	33	44	61	1	10,8	
Przemysł..... Industry	14148	3535	1763	9586	152	22,4	
górnictwo i wydobywanie ..... mining and quarrying	427	45	27	324	4	18,0	
przetwórstwo przemysłowe ..... manufacturing	13012	3291	1629	8754	144	23,6	
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ..... electricity, gas, steam and air condi- tioning supply	58	17	11	43	-	3,5	
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekul- tywacja ^Δ ..... water supply; sewerage, waste management and remediation activities	651	182	96	465	4	15,4	
Budownictwo ..... Construction	6881	346	856	4994	15	48,9	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^{Δ□}	6560	3260	1272	4428	85	28,4	

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 135; według siedziby zarządu jednostki.

a Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 9 on page 135; by seat of management of unit.

TABL. 7 (77) **PRZYJĘCIA DO PRACY^a (dok.)**
HIRES^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %
		kobiety women	podjem- jący pierwszą pracę persons starting work for the first time	zmienia- jący pracę changing work	powraca- jący z urlo- pów wy- chowaw- czych i bez- płatnych persons returning from child- care lea- ves and unpaid leaves	
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	1877	175	117	1447	5	27,9
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	635	452	99	413	10	29,6
Informacja i komunikacja..... <i>Information and communication</i>	111	45	21	48	3	13,9
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa ..... <i>Financial and insurance activities</i>	266	185	42	192	11	10,0
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	474	242	28	393	6	19,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	572	247	106	379	5	20,1
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	1510	447	132	1061	7	53,5
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	3328	1947	558	2600	49	17,7
Edukacja..... <i>Education</i>	1792	1287	221	1363	18	6,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.. <i>Human health and social work activi- ties</i>	1737	1331	371	1186	73	7,2
Działalność związana z kulturą, roz- rywką i rekreacją..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	385	199	52	250	6	14,1
Pozostała działalność usługowa..... <i>Other service activities</i>	55	26	16	29	-	38,7

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 135; według siedziby zarządu jednostki.

^a Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 9 on page 135; by seat of management of unit.

TABL. 8 (78) ZWOLNIENIA Z PRACY^a
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
			kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przenie- sieni na emerytu- rę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tację retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabili- tation	korzysta- jący z urlo- pów wy- chowaw- czych i bez- płatnych taking child- -care and un- paid leaves	
				przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
OGÓŁEM	2000	52138	19484	13060	3657	2049	1709	22,8
TOTAL	2005	35622	11663	4559	2922	2293	1114	19,7
	2010	38257	13522	5326	2515	1365	682	20,2
	2011	41719	14404	5572	2941	1971	641	21,5
sektor publiczny..... public sector		9703	5685	944	189	1073	171	11,8
sektor prywatny..... private sector		32016	8719	4628	2752	898	470	28,5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... Agriculture, forestry and fishing		132	29	14	3	16	1	11,2
Przemysł..... Industry		14937	3991	2220	1107	667	234	23,5
górnictwo i wydobywanie..... mining and quarrying		320	30	18	14	40	2	13,5
przetwórstwo przemysłowe..... manufacturing		13776	3739	2042	1053	525	225	24,9
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę..... electricity, gas, steam and air condi- tioning supply		120	23	13	2	36	2	7,2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekul- tywacja..... water supply; sewerage, waste management and remediation activities		721	199	147	38	66	5	17,0
Budownictwo..... Construction		6677	291	653	357	136	21	47,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ		6102	2923	1392	804	89	141	26,2

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 135; według siedziby zarządu jednostki.

a Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 9 on page 135; by seat of management of unit.

TABL. 8 (78) **ZWOLNIENIA Z PRACY^a (dok.)**
TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	kobiety women	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
			zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przenie- sieni na emerytu- rę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tację retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabili- tation	korzysta- jący z urlo- pów wy- chowaw- czych i bezpłat- nych taking child- -care and un- paid leaves	
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
Transport i gospodarka magazynowa .. Transportation and storage	2007	199	297	194	89	13	29,7
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ .. Accommodation and catering ^Δ	637	403	77	93	5	23	29,1
Informacja i komunikacja..... Information and communication	105	40	18	24	1	2	13,2
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa ..... Financial and insurance activities	237	152	30	21	30	9	8,9
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities	431	217	22	6	32	3	17,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... Professional, scientific and technical activities	578	271	117	60	27	10	20,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... Administrative and support service activities	1389	351	139	80	21	5	49,3
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne..... Public administration and defence; compulsory social security	3711	2124	84	39	305	65	19,7
Edukacja..... Education	2005	1401	318	45	256	23	7,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.. Human health and social work activi- ties	2441	1869	129	98	261	88	10,1
Działalność związana z kulturą, roz- rywką i rekreacją ..... Arts, entertainment and recreation	293	128	59	9	35	3	10,8
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities	37	15	3	1	1	-	26,1

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 135; według siedziby zarządu jednostki.

^a Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 9 on page 135; by seat of management of unit.

TABL. 9 (79) **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKwidOWANE W 2011 R.**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOBS IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs					
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies – newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób liquidated ^a in entities employing more than 9 persons
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which vacancies – newly created jobs	z liczby ogółem w jednost- kach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	
OGÓŁEM..... TOTAL	988	241	519	15768	8239	11344
w tym: of which:						
Przemysł..... Industry	254	16	136	5840	3441	3194
górnictwo i wydobywanie ..... mining and quarrying	-	-	-	61	59	95
przetwórstwo przemysłowe ..... manufacturing	241	12	125	5514	3192	2894
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ .... electricity, gas, steam and air conditioning supply	2	-	2	18	12	26
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ ..... water supply; sewerage, waste management and remediation activities	11	4	9	247	178	179
Budownictwo ..... Construction	97	22	37	3565	1164	1708
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	311	150	44	2683	1456	2802
Transport i gospodarka magazy- nowa ..... Transportation and storage	10	-	10	289	90	780
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ... Accommodation and catering ^Δ	8	-	8	386	215	244

a W ciągu roku.
a During the year.

TABL. 9 (79) **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKwidOWANE W 2011 R. (dok.)**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOBS IN 2011 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Miejsca pracy <i>Jobs</i>					
	wolne (stan w dniu 31 XII) <i>vacancies (as of 31 XII)</i>			nowo utworzone ^a <i>vacancies</i> – <i>newly created jobs</i> ^a		zlikwidowane ^a w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób <i>liquidated^a</i> <i>in entities</i> <i>employing</i> <i>more than</i> <i>9 persons</i>
	<i>ogółem</i> <i>total</i>	w tym nowo utworzone <i>of which</i> <i>vacancies</i> – <i>newly</i> <i>created</i> <i>jobs</i>	z liczby ogółem w jednost- kach o liczbie pracujących powyżej 9 osób <i>of total</i> <i>number</i> <i>in entities</i> <i>employing</i> <i>more than</i> <i>9 persons</i>	<i>ogółem</i> <i>total</i>	w tym w jednost- kach o liczbie pracujących powyżej 9 osób <i>of which</i> <i>in entities</i> <i>employing</i> <i>more than</i> <i>9 persons</i>	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... <i>Financial and insurance activities</i>	5	1	5	124	118	105
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	12	1	12	395	106	236
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	28	24	19	202	136	243
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	149	21	146	426	423	297
Edukacja..... <i>Education</i>	8	2	8	579	502	636
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... <i>Human health and social work activities</i>	85	2	73	511	305	268
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	12	2	12	167	82	83
Pozostała działalność usługowa ..... <i>Other service activities</i>	2	-	2	103	32	109

a W ciągu roku.
a *During the year.*

TABL. 10 (80) **ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PIERWSZĄ PRACĘ^a**
SCHOOL LEAVERS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół Of total number — school leavers				
			wyższych tertiary	policeal- nych i średnich zawodo- wych post- -secondary and sec- ondary vocational	liceów ogólno- kształcą- cych general secondary	zasadni- czych (zawodo- wych) basic vo- cational	
OGÓŁEM.....	2000	4604	2071	1275	1690	437	1202
TOTAL	2005	5111	2027	1792	1634	609	1076
	2010	4106	1817	1535	1130	556	885
	2011	4211	1683	1580	1152	633	846
sektor publiczny	1020	648	671	163	127	59	
<i>public sector</i>							
sektor prywatny.....	3191	1035	909	989	506	787	
<i>private sector</i>							
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..	34	11	21	13	-	-	
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł.....	1317	282	314	440	165	398	
<i>Industry</i>							
górnictwo i wydobywanie	26	6	9	6	1	10	
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe	1202	249	278	410	150	364	
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	8	2	6	1	-	1	
<i>electricity, gas, steam and air condition- ing supply</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	81	25	21	23	14	23	
<i>water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities</i>							
Budownictwo	500	43	135	126	32	207	
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	985	499	237	339	263	146	
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa	108	34	33	33	21	21	
<i>Transportation and storage</i>							

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 135; według siedziby zarządu jednostki.

^a Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 9 on page 135; by seat of management of unit.

TABL. 10 (80) **ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PIERWSZĄ PRACĘ^a (dok.)**
SCHOOL LEAVERS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym kobiety <i>Of which women</i>	Z liczby ogółem — absolwenci szkół <i>Of total number — school leavers</i>			
			wyższych <i>tertiary</i>	policealnych i średnich zawodowych <i>post-secondary and secondary vocational</i>	liceów ogólnokształcących <i>general secondary</i>	zasadniczych (zawodowych) <i>basic vocational</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	43	40	19	11	12	1
Informacja i komunikacja..... <i>Information and communication</i>	13	4	11	1	1	-
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa... <i>Financial and insurance activities</i>	34	28	29	1	4	-
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	22	12	5	7	4	6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	97	47	68	19	4	6
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	86	17	34	22	12	18
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	444	266	262	71	84	27
Edukacja..... <i>Education</i>	155	118	127	13	12	3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... <i>Human health and social work activities</i>	328	254	253	51	12	12
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	45	28	32	5	7	1

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 135; według siedziby zarządu jednostki.

^a Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 9 on page 135; by seat of management of unit.

Bezrobocie Unemployment

TABL. 11 (81) **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS JOB OFFERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
W LICZBACH BEZWZGLEDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS					
Bezrobotni zarejestrowani.....	118469	117754	82141	83217	Registered unemployed persons
mężczyźni.....	55649	57367	40942	40316	men
kobiety.....	62820	60387	41199	42901	women
Oferty pracy.....	57	110	432	390	Job offers
Bezrobotni na 1 ofertę pracy.....	2078	1070	190	213	Unemployed persons per job offer
W % OGÓŁU BEZROBOTNYCH IN % OF TOTAL UNEMPLOYED PERSONS					
Dotychczas niepracujący.....	26,5	29,1	24,9	23,9	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy.....	5,5	2,3	2,0	1,7	Terminated for company reasons
Posiadający prawo do zasiłku.....	19,9	11,4	16,7	17,2	Possessing benefit rights
Pozostający bez pracy 12 miesięcy i dłużej.....	49,4	53,2	30,7	35,1	Staying out of work for 12 months and more
W % IN %					
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a ..	16,6	20,6	15,2	15,2	Registered unemployment rate ^a

a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 138.

a See general notes, item 2 on page 138.

TABL. 12 (82) **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^a**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED
FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	94206	104700	125030	103265	Newly registered unemployed persons
z liczby bezrobotnych:					of number of unemployed persons:
Kobiety.....	40657	47502	60238	49280	Women
Dotychczas niepracujący.....	30333	23970	22348	17984	Previously not employed
Absolwenci.....	17061	.	.	.	School leavers
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy.....	5392	988	.	.	Terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani.....	83209	113268	126708	102189	Persons removed from unemployment rolls
z liczby bezrobotnych:					of number of unemployed persons:
Kobiety.....	34819	49954	60927	47578	Women
Z tytułu podjęcia pracy.....	42315	49704	49598	44326	Received jobs

a W ciągu roku.

a During the year.

TABL. 13 (83) **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000		2005		2010		2011	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM TOTAL	118469	62820	117754	60387	82141	41199	83217	42901
WEDŁUG WIEKU BY AGE								
24 lata i mniej..... and less	35634	18757	28162	14918	18280	9403	18196	9561
25 — 34	33644	19499	35288	19879	25623	14358	25858	15000
35 — 44	28236	15110	23454	12371	14888	7861	15576	8410
45 — 54	19014	9057	25606	11943	15722	7391	15178	7394
55 lat i więcej..... and more	1941	397	5244	1276	7628	2186	8409	2536
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe..... Tertiary	4093	2895	9233	6451	10906	7502	11916	8416
Policealne oraz średnie za- wodowe..... Post-secondary as well as vocational secondary	27314	17562	29087	16935	20434	10919	20938	11577
Średnie ogólnokształcące..... General secondary	8348	6946	10131	7610	9235	6242	9364	6381
Zasadnicze (zawodowe)..... Basic vocational	45378	19872	39234	16555	23662	9275	23434	9423
Gimnazjalne ^a , podstawowe i niepełne podstawowe..... Lower secondary ^a , primary and incomplete primary	33336	15545	30069	12836	17904	7261	17565	7104
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^{bc} BY DURATION OF UNEMPLOYMENT^{bc}								
3 miesiące i mniej..... months and less	23417	8725	24422	10340	25329	11030	22203	9336
3 — 6	16180	8373	15193	7867	15426	8053	14248	7531
6 — 12	20376	9968	15468	7481	16159	8324	17568	9569
12 — 24	28455	14838	19366	9835	13861	7181	16731	9314
Powyżej 24 miesięcy..... More than 24 months	30041	20916	43305	24864	11366	6611	12467	7151

a Od 2002 r. b Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. c Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3—6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

a Since 2002. b From the date of registering in a labour office. c Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3—6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

TABL. 13 (83) **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000		2005		2010		2011	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
WEDŁUG STAŻU PRACY^d BY WORK SENIORITY^d								
Bez stażu pracy ..... <i>No work seniority</i>	31407	18171	34307	19210	20450	11561	19907	11364
Ze stażem pracy: <i>With work seniority:</i>								
1 rok i mniej ..... <i>and less</i>	17187	9809	14938	8270	12435	6932	13038	7375
1 — 5	24750	12169	22430	11073	17965	8660	18412	9366
5 — 10	15305	7838	15522	7921	10565	5226	11090	5680
10 — 20	19322	10692	17600	9265	11137	5461	11304	5631
20 — 30	9914	4087	11418	4406	7526	2815	7322	2836
powyżej 30 lat ..... <i>more than 30 years</i>	584	54	1539	242	2063	544	2144	649

^d Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 1—5 uwzględniono osoby ze stażem pracy 1 rok i 1 dzień do 5 lat.

^d Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 1—5 persons with work seniority from 1 year and 1 day to 5 years were included.

TABL. 14 (84) **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Podejmujący zatrudnienie przy pracach interwencyjnych.....	4821	4183	2768	1554	<i>Persons undertaking employment in intervention works</i>
w tym kobiety.....	2267	1982	1741	935	<i>of which women</i>
Podejmujący zatrudnienie przy robotach publicznych	2868	1633	3674	1375	<i>Persons undertaking employment in public works</i>
w tym kobiety.....	1149	925	1859	761	<i>of which women</i>
Rozpoczynający szkolenie.....	5307	4906	5510	1330	<i>Persons starting training</i>
w tym kobiety.....	2603	1976	2199	354	<i>of which women</i>

^a W ciągu roku.
^a During the year.

TABL. 15 (85) **WYDATKI FUNDUSZU PRACY W 2011 R.**
LABOUR FUND EXPENDITURES IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wydatki Expenditures		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł	W odsetkach in percent	
OGÓŁEM.....	244,5	100,0	TOTAL
w tym:			of which:
Zasiłki dla bezrobotnych.....	122,3	50,0	Unemployment benefits
Szkolenia	1,8	0,8	Training
Prace interwencyjne.....	14,1	5,8	Intervention works
Roboty publiczne	6,8	2,8	Public works
Wyposażenie i doposażenie stanowisk pracy	9,1	3,7	Furnishing of work post, credits for unemployed and other entitled
Środki na podjęcie działalności gospodarczej.....	21,2	8,7	Funds for economic activity
Stypendia za okres stażu i przygotowania zawodowego.....	43,7	17,9	Scholarships for the period of the internship and vocational training
Dodatki aktywizacyjne.....	3,5	1,4	Stimulation bonuses

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 16 (86) **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym w wypadkach Of which in accidents			Liczba dni niezdolności do pracy ^b Number of days of inability to work ^b		SPECIFICATION
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	lżej- szych lighter	w lic- bach bez- względ- nych in abso- lute num- bers	na jed- nego poszko- dowa- nego per one person injured	
OGÓŁEM 2000	2356	10	44	2302	111289	47,4	TOTAL
2005	1899	15	22	1862	93846	49,4	
2010	2231	15	12	2204	110177	49,7	
2011	2322	9	19	2294	116121	50,2	
w tym:							of which:
Rolnictwo, leśnictwo, łowiec- two i rybactwo	20	1	-	19	1184	62,3	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł.....	1058	2	9	1047	53373	50,5	Industry
górnictwo i wydobywanie	21	-	-	21	1200	57,1	mining and quarry- ing
przetwórstwo przemysłowe .	962	2	9	951	48189	50,2	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywa- nie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	34	-	-	34	1746	51,4	electricity, gas, steam and air conditioning sup- ply
dostawa wody; gospodaro- wanie ściekami i odpa- dami; rekultywacja ^Δ	41	-	-	41	2238	54,6	water supply; sewerage, waste management and remediation activi- ties
Budownictwo	204	-	3	201	13832	67,8	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	274	2	2	270	11426	42,0	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka ma- gazynowa	129	1	3	125	8980	70,2	Transportation and storage
Obsługa rynku nie- ruchomości ^Δ	18	-	-	18	783	43,5	Real estate activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	27	-	-	27	1573	58,3	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne	127	2	1	124	5095	40,8	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja.....	117	1	-	116	4859	41,9	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	256	-	-	256	10458	40,9	Human health and social work activities

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Bez poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych.
^a Registered in a given year. ^b Without persons injured in fatal accidents.

TABL. 18 (88) **PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		przemysł industry		budow- nictwo con- struc- tion	handel; naprawa pojazd- dów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehic- les ^Δ	trans- port i gospo- darka magazy- nowa trans- porta- tion and storage	edukacja educa- tion	opieka zdrowot- na i pomoc spolecz- na human health and social work activities
		razem total	w tym prze- twór- stwo przemys- łowe of which manu- factur- ing					
OGÓŁEM..... 2005	3482	1637	1490	360	337	207	173	404
TOTAL 2010	4334	2128	1867	413	563	181	183	419
2011	4448	2139	1958	394	553	228	203	406
Niewłaściwy stan czynnika materialnego..... <i>Inappropriate condition of material objects/agents</i>	398	217	200	34	53	19	12	25
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>								
pracy..... <i>work</i>	232	146	139	15	16	22	5	13
stanowiska pracy..... <i>work post</i>	219	123	111	31	29	5	7	9
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym..... <i>Absence or inappropriate use of material objects/agents</i>	359	186	179	40	60	10	7	31
Nieużywanie sprzętu ochronnego..... <i>Not using protective equipment</i>	81	53	47	9	7	4	3	3
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika..... <i>Inappropriate wilful employee action</i>	351	198	179	32	50	15	14	14
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b ..... <i>Inappropriate mental-physical condition of employee^b</i>	108	32	28	3	16	9	6	19
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika..... <i>Incorrect employee action</i>	2367	1065	985	207	291	120	125	240
Inna przyczyna <i>Other cause</i>	333	119	90	23	31	24	24	52

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by, i.a.: sudden action, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 19 (89) **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1690	1087	897	883	TOTAL
w tym wypadki śmiertelne	9	10	14	-	of which fatal accidents
Wydarzenia powodujące urazy:					Events causing injury:
upadek osób	1013	557	471	461	persons falling
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	67	52	56	61	persons hit or crushed by falling objects
przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu ..	46	25	28	18	persons run over, hit or caught by moving means of transport
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	251	133	118	129	persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	114	134	90	94	persons hit, crushed or bitten by animals
działanie: skrajnych temperatur	15	10	6	7	influence of: extreme temperatures
materiałów szkodliwych	6	-	-	1	hazardous materials
inne wydarzenia	178	176	128	112	other events

TABL. 20 (90) **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total		Zagrożenie związane Hazard connected with					
				ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions		z czynnikami mechanicznymi mechanical factors	
		ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed									
OGÓŁEM	2000	122,1	87,7	78,6	55,4	34,3	24,7	9,1	7,6
TOTAL	2005	110,1	79,7	68,4	43,4	29,8	26,9	11,9	9,4
	2010	109,9	86,8	73,7	55,4	22,7	21,2	13,5	10,2
	2011	112,1	90,5	77,3	60,5	22,1	20,7	12,7	9,3
sektor publiczny		76,6	68,9	24,3	20,1	42,6	40,5	9,7	8,3
<i>public sector</i>									
sektor prywatny		123,5	97,3	94,3	73,4	15,5	14,3	13,7	9,6
<i>private sector</i>									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		91,3	80,2	91,3	80,2	-	-	-	-
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>									

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 20 (90) **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie związane Hazard connected with					
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions		z czynnikami mechanicznymi mechanical factors	
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed							
Przemysł..... Industry	166,4	130,7	129,0	100,7	14,9	13,5	22,4	16,5
górnictwo i wydobywanie ..... mining and quarrying	86,7	82,6	55,2	51,1	30,3	30,3	1,2	1,2
przetwórstwo przemysłowe ..... manufacturing	179,7	139,6	145,4	113,7	15,6	14,1	18,7	11,8
wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ..... electricity, gas, steam and air con- ditioning supply	122,2	115,8	41,2	34,8	1,5	1,5	79,5	79,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekul- tywacja ^Δ ..... water supply; sewerage, waste management and remediation activities	82,8	52,5	57,7	33,7	14,0	10,9	11,1	8,0
Budownictwo ..... Construction	126,1	100,7	72,3	53,7	44,6	42,0	9,2	5,0
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	13,7	11,5	6,9	5,6	6,2	5,3	0,6	0,6
Transport i gospodarka magazy- nowa ..... Transportation and storage	155,3	148,8	14,7	12,4	137,5	133,3	3,1	3,1
Informacja i komunikacja..... Information and communication	16,5	16,5	16,5	16,5	-	-	-	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	16,5	16,1	9,8	9,3	6,3	6,3	0,5	0,5
Pozostała działalność usługowa ..... Other service activities	361,1	138,9	361,1	138,9	-	-	-	-

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 21 (91) **CHOROBY ZAWODOWE^a**
OCCUPATIONAL DISEASES^a

CHOROBY	Liczba przypadków <i>Number of cases</i>	DISEASES
OGÓŁEM 2000	256	TOTAL
2005	92	
2010	80	
2011	99	
w tym:		<i>of which:</i>
Pylice płuc.....	25	<i>Pneumoconioses</i>
Astma oskrzelowa.....	3	<i>Bronchit asthma</i>
Alergiczny nieżyt nosa.....	2	<i>Allergic rhinitis</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym.....	4	<i>Chronic diseases of vocal organ related to excessive vocal effort</i>
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi.....	1	<i>Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment</i>
Choroby skóry.....	13	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy.....	3	<i>Chronic diseases of locomotive system related to the way the job is performed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem.....	8	<i>Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear type</i>
Zespół wibracyjny.....	5	<i>Vibration syndrome</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa.....	24	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

^a Choroby zawodowe podano zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VII 2002 r. (Dz. U. Nr 132, poz. 1115); nowa lista chorób obowiązuje od 2 IX 2002 r.; dane według rodzajów chorób od 2003 r. są nieporównywalne z danymi za lata poprzednie.

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

^a *Occupational diseases are given in accordance with the decree of the Council of Ministers dated 30 VII 2002 (Journal of Laws No. 132, item 1115); the new list of diseases came into force 2 IX 2002; data by the type of diseases from 2003 are not comparable with the data for previous years.*

S o u r c e: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 22 (92) **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH
DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^{ab}**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^{ab}
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilaktyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodatki urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze <i>Entitlements arising from work in particular conditions</i>
OGÓŁEM..... 2000	2000	23834	49580	8693	28287	2072	5609	26716
TOTAL 2005	2005	18515	41600	3228	17840	1637	4171	14957
2010	2010	17516	35679	2115	14331	1165	4085	554
2011	2011	16809	30495	1860	13767	1058	3063	322
sektor publiczny..... <i>public sector</i>		4017	4376	532	5516	633	2384	205
sektor prywatny..... <i>private sector</i>		12792	26119	1328	8251	425	679	117
w tym: <i>of which:</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, i rybactwo..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		511	361	-	2	-	1	-
Przemysł..... <i>Industry</i>		12752	23383	1688	11407	367	720	151
górnictwo i wydobywanie..... <i>mining and quarrying</i>		1320	994	180	1157	-	-	48
przetwórstwo przemysłowe..... <i>manufacturing</i>		9561	19941	1197	7331	363	260	77
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę..... <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>		1079	1585	68	2327	-	460	15
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja..... <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>		792	863	243	592	4	-	11
Budownictwo..... <i>Construction</i>		2074	3688	118	272	8	24	7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych..... <i>Trade; repair of motor vehicles</i> ^Δ		171	867	5	80	15	17	10
Transport i gospodarka magazynowa .. <i>Transportation and storage</i>		1186	1447	49	1777	11	1629	47
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna .. <i>Human health and social work activities</i>		88	724	-	9	655	672	107

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Do 2010 r. – stan w dniu 15 XII.
a Data concern entities employing more than 9 persons. b Until 2010 – as of 15 XII.

TABL. 23 (93) ODSZKODOWANIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH^a
 COMPENSATIONS OF OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES
 BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational ac- cidents compen- sations	Średni koszt w zł na 1 świadczenie Average cost in zł per benefit	
			ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational ac- cidents compen- sations
OGÓŁEM 2000	907	784	3434,18	2573,34
TOTAL 2005	511	488	2504,31	2334,02
..... 2010	632	607	3252,37	3232,13
2011	673	647	3118,13	3041,11
sektor publiczny..... public sector	175	157	2997,71	2664,33
sektor prywatny..... private sector	498	490	3160,44	3161,84
w tym: of which:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... Agriculture, forestry and fishing	6	6	4816,67	4816,67
Przemysł..... Industry	353	343	3211,61	3207,58
górnictwo i wydobywanie..... mining and quarrying	13	13	2361,54	2361,54
przetwórstwo przemysłowe..... manufacturing	307	297	3345,28	3345,12
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę..... electricity, gas, steam and air condi- tioning supply	20	20	2245,00	2245,00
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekul- tywacja..... water supply; sewerage, waste management and remediation activities	13	13	2392,31	2392,31
Budownictwo..... Construction	90	90	3254,44	3254,44
Handel; naprawa pojazdów samochodowych..... Trade; repair of motor vehicles.....	66	65	2568,18	2592,31
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	39	39	3312,82	3312,82
Edukacja..... Education	12	8	3016,67	2387,50
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.. Human health and social work activi- ties	104	93	2822,12	2303,23

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern entities employing more than 9 persons.